

READINESS FOR THE INNOVATIVE PEDAGOGICAL ACTIVITY IS AN IMPORTANT PROFESSIONAL QUALITY OF THE FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS

M. ZHUK, candidate of pedagogical Sciences, teacher of Pedagogical College of Chernivtsi national University by J. Fedkovich

Summary. *The analysis of readiness for the innovative activity as an important professional quality of the future Primary School teachers was made in the article. The author also has analyzed the structural elements of readiness for the innovative activity, and the indicators by which it is determined. The author underlines the importance of studying such subject as „Innovation in primary education” by future teachers of primary school for receiving professional competence in their work.*

Key words: *readiness for the innovative pedagogical activity, professionally important qualities of personality, components and indicators of teacher’s readiness*

УДК 378.147

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА УКРАЇНИ : РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Н.С.ЖУРАВСЬКА, доктор педагогічних наук, професор Національного університету біоресурсів і природокористування України

Анотація. *В статті розглянуто дистанційне та електронне навчання (від загальноприйнятого терміна e-learning), що займають у сучасній системі навчання міцні позиції, органічно доповнюючи очне навчання. Наголошується, що провідні світові аналітичні компанії стверджують, що світовий ринок систем дистанційного навчання є джерелом великих можливостей для продавців та інвесторів. У статті, зокрема, підкреслюється, що у кращих вищих навчальних закладах країн Європейського Союзу створені центри e-learning, що дозволяють пройти дистанційне навчання з отриманням відповідного диплома.*

Ключові слова: *дистанційне навчання, електронне навчання, магістр, бакалавр, освітні технології, дистанційний курс*

Постановка проблеми у загальному вигляді. *Визначення фахівців ЮНЕСКО: «e-Learning - навчання за допомогою Інтернет та мультимедіа». Дистанційне навчання - це особлива форма цілеспрямованого процесу засвоєння знань, умінь і навичок, відмінною особливістю якого є взаємодія територіально рознесених учасників навчання у специфічному інформаційно-освітньому середовищі, створеному на основі синтезу сучасних педагогічних та інформаційних технологій. Психолого-педагогічні технології дистанційного навчання - система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості. Інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання - технології*

© Н. С. Журавська, 2016

створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету [6].

Аналіз останніх досліджень із проблеми. Неперервній та дистанційній освіті в рамках упровадження болонської системи присвячені дослідження Г.Б.Міщенко, К. Корсак, А. Сбруєва та ін. Над проблемами впровадження дистанційного навчання в університети Франції працюють Ж. Вотье, М. Барб'є, П. Блош та багато інших дослідників [2].

Формулювання мети статті. Метою цієї статті є показати реалії та перспективи дистанційного та електронного навчання, що займають у сучасній системі навчання міцні позиції, органічно доповнюючи очне навчання в Україні та країнах Європейського Союзу.

Виклад основного матеріалу. Так, серед країн Європейського Союзу найстарішу і найбільш розвинену систему дистанційної освіти має Велика Британія. Потужна система дистанційної освіти створена за ініціативи і підтримки держави у Франції. На увагу заслуговує досвід Німеччини та розгляд особливостей організації дистанційної освіти в Іспанії.

Велика Британія. Відкритий університет Великої Британії [4] заснований в 1969 році як незалежний навчальний заклад для надання «другої» можливості здобути або продовжити свою освіту дорослим людям, які працюють. Університет пропонує 3 види навчання: на ступінь бакалавра, післядипломне й продовжене. Навчальний процес в основному побудований як на використанні друкованих матеріалів, так і на використанні аудіо-, відеозасобів тощо; студенти мають можливість одержати консультації в 250 навчальних центрах, розташованих у багатьох містах країни й світу. Сьогодні Відкритий університет представлений в 30 країнах світу. У Великій Британії він має 13 навчальних центрів. За якістю навчання входить до п'ятірки кращих. В університеті дистанційно навчаються 225 тис. студентів, з яких 50 тисячам витрати на навчання покривають роботодавці. 75 з 100 компаній, що входять до індексу лондонської біржі FTSE 100, фінансують додаткові дистанційні програми для своїх співробітників. Після закінчення дистанційної програми студент отримує такий самий диплом, що і після навчання на стаціонарі (однак роботодавці враховують, що все ж таки навчання відбувалося дистанційно).

Проблема фінансування дистанційної освіти є значущою в її організації та функціонуванні, і кожна країна має свій власний досвід у її вирішенні. Так, наприклад, у Великій Британії відсоток плати студентів за навчання дорівнює 15% загального фонду, а внесок уряду становить 85%.

Німеччина. Дистанційна освіта в Німеччині має свої особливості. Вона розпочиналася з дистанційної підготовки фахівців з вищою професійною освітою, яка планувалася централізовано. На сьогодні єдиним державним університетом у Німеччині, який пропонує широкий спектр різних програм дистанційної/заочної освіти, є Університет заочного навчання в Хагені (FernUniversität in Hagen), що розташований у федеральній землі Північний Рейн-Вестфалія [4]. Університет пропонує програми для першого та другого циклів навчання (бакалаврські та магістерські), які є справжньою альтернативою очній формі освіти; університет має право приймати захисти кандидатських і докторських дисертацій, а також пропонує очно-заочні програм для професійного або особистого розвитку. Університет надає освітні послуги більше

50 тис. студентів на рік. Однак диплом про вищу професійну освіту одержують не більше 20%, що є результатом великого відсіву студентів, які не витримують високих освітніх вимог.

Франція. Франція займає нині третє місце серед країн Європейського Союзу щодо розвитку дистанційної освіти. Дистанційні освітні послуги мешканцям Франції та франкомовних країн надає Національний центр дистанційного навчання (CNED) [4], заснований ще у 1939 році. У 1995 році дистанційне навчання набуло статусу національного проекту, з 1996 року функціонує відкрита освітня платформа «Електронний кампус», в лозі якої 3 000 програм, 265 000 осіб з 200 країн проходять навчання. У 1987 році була створена Міжуніверситетська федерація дистанційного навчання (FIED) [4], мета якої – сприяння навчанню протягом життя та співробітництву навчальних закладів для розвитку всіх форм дистанційного навчання в усіх галузях знань. Її членами сьогодні є 35 університетів, які пропонують повне або часткове дистанційне навчання.

Французькі виші, зокрема, Вища агрономічна школа Бордо, для надання послуг з дистанційного навчання створюють різноманітні асоціації, консорціуми за участі як державних, так і приватних партнерів, в тому числі підприємств, фінансових установ тощо, з метою спільного використання вже наявних ресурсів та створення нових, їх класифікації, систематизації, сертифікації та, таким чином, оптимізації навчального процесу.

Іспанія. Національний університет дистанційної освіти [4] заснований Парламентом в 1972 р. з метою надання вищої освіти всім тим, хто з різних причин не може навчатися за програмами традиційних університетів. Університет розташований у Мадриді, має ряд навчальних центрів у різних районах країни й пропонує курси навчання на рівні бакалаврату, магістратури й продовженої освіти. Має свої особливості й практика фінансування дистанційної освіти в Іспанії: внесок Міністерства освіти дорівнює 46%, решту — сплачують студенти. Окрім цього, регіональні уряди та банки надають навчальним центрам обігові кошти.

В Україні у вишах освітній процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка. Державна атестація при підготовці фахівців за дистанційною формою навчання здійснюється згідно з статтею 7 Закону України «Про вищу освіту». А саме, державна атестація осіб, які закінчують вищі навчальні заклади усіх форм власності, здійснюється державною екзаменаційною комісією. Положення про державну екзаменаційну комісію (з0955-13) затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти. Педагогічні, науково-педагогічні працівники та методисти навчальних закладів, в яких організована дистанційна форма навчання, повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання (не рідше одного разу на 5 років та обсягом не менше 108 академічних годин). Кваліфікація працівників, які підвищували свою кваліфікацію, має бути підтверджена документом про підвищення кваліфікації за тематикою дистанційного навчання [3].

У Старому Світі стрімко розвивається система електронного навчання (*система-learning*). У передових країнах більш 90 % студентів залучені до освітнього процесу у вигляді e-learning. Більше 80 % вишів надають їх в дистанційній освіті.

Тренди е-навчання 2015 р.: корпоративне навчання онлайн (замість годин, що відводяться на академічних Масових відкритих онлайн курсах (МООС) - навчання в аудиторіях, слухачі можуть вчитися у комфортний для себе час, використовуючи адаптовані формати); вимірювання компетенцій (Smarterer дозволяє вимірювати за допомогою професійного тестування будь-який набір компетенцій за допомогою всього лише 10-ти питань протягом не більше двох хвилин на основі адаптивного алгоритму; надає студентам можливість оцінювання будь-якої компетенції, яка може служити основою для нового галузевого стандарту); альтернативні стилі навчання (з Code School користувачі дивляться коротке відео, потім зупиняються і практикуються у тому, чого вони навчилися за допомогою серії інтерактивних завдань кодування й оцінок - все це робиться у браузері, перш ніж продовжити далі); онлайн-навчання, засноване на компетентностях (економічно ефективно комбінуються модулі навчання завдяки їх гнучкості та адаптивності до мінливого ринку праці та вимог роботодавців щодо компетентностей); перевернута технологія навчання (Flipped class - це форма змішаного навчання, коли студенти дивляться відео лекції поза класом, вивчаючи контент в Інтернеті онлайн, а потім роблять домашнє завдання у класі безпосередньо під керівництвом викладача) [1].

В основу розвитку Всеукраїнської асоціації електронного навчання, створеної 16 січня 2015р., покладено Маніфест серйозного е-навчання, запропонований західними педагогами Майклом Алленом, Джулі Дірксен, Кларком Куінном, Уіллом Тальгеймером у 2014 році). Вони пропонують цінності традиційного е-навчання (Фокус на змісті, Ефективність для авторів, Акцент на відвідуваність, Доставка знань, Тестування фактів, Один розмір для всіх, Разові заходи, Дидактична зворотний зв'язок) замінити на цінності серйозного е-навчання: зосередженість на продуктивності; значимість для студента; захопленість; справжність контексту; реальність рішень; індивідуальність виклику; простір практики; реальність наслідків.

Враховуючи етапи розвитку е-навчання, асоціація повинна впроваджувати нові тенденції: переосмислення ролі педагогів; зрушення до глибокого навчання; увага відкритим освітнім ресурсам (ВОР); ширше використання змішаного (гібридного) навчання; використання інтуїтивних технологій; переосмислення освіти [5].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Ранжування тенденцій розвитку освіти в останні роки показує, що є потреба звернути увагу на змішане (гібридне) навчання, мікро-навчання, масові відкриті онлайн курси та гейміфікацію. Змішане (гібридне) навчання (Введено в 2006 році Бонком і Гремом) офіційна програма навчання, в якій студент навчається в аудиторії і через Інтернет (30% - 70%) з деякими елементами студентського контролю над часом, місцем, маршрутом і темпом навчання. Мікро - навчання описує спосіб навчання, в якому поняття та ідеї представлені в дуже маленьких фрагментах, на дуже коротких тимчасових інтервалах, при необхідності, або в умовах максимальної сприйнятливості. У 2015 р. частка e-learning у загальному обсязі корпоративного навчання суттєво зросла. Тому неважко спрогнозувати: 2016 р. дедалі більше організацій використовуватимуть електронні форми навчання, що є перспективою наших подальших досліджень.

Література

1. Аарон Сконнар . – Режим доступу : [http://www.inc.com/welcome.html?destination= http://www.inc.com/aaron-skonnard/5-top-trends-in-education-technology-2015.html](http://www.inc.com/welcome.html?destination=http://www.inc.com/aaron-skonnard/5-top-trends-in-education-technology-2015.html) . – Назва з екрану
2. Дудіна І.М. . – Режим доступу : <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN3/07dimtbp.pdf> . – Назва з екрану
3. Наказ МОН України «Про затвердження Змін до Положення про дистанційне навчання від 14.07.2015 № 761.- Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0923-15> . – Назва з екрану
4. Режим доступу : <http://conference.spkneu.org/2015/03/dosvid-organizatsiyi-ta-rozvitku-distantsijnoyi-osviti-v-krayinah-yes/> . – Назва з екрану
5. Режим доступу : <http://www.onlinelearningevent.com/media/1001051/27265.pdf> . – Назва з екрану
6. Режим доступу : <http://www.dlc.onaft.edu.ua/> . – Назва з екрану

REFERENCES

1. Aaron Scanner . – Access mode : <http://www.inc.com/welcome.html?destination=http://www.inc.com/aaron-skonnard/5-top-trends-in-education-technology-2015.html> . – Title screen
2. I. M. Dudin . – Access mode : <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN3/07dimtbp.pdf> . – Title screen
3. The order of MES of Ukraine "On approval of Amendments to the Provisions on distance learning від 14.07.2015 No. 761.- Available at : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0923-15> . – Title screen
4. Available at : <http://conference.spkneu.org/2015/03/dosvid-organizatsiyi-ta-rozvitku-distantsijnoyi-osviti-v-krayinah-yes/> . – Title screen
5. Available at : <http://www.onlinelearningevent.com/media/1001051/27265.pdf> . – Title screen
6. Available at : <http://www.dlc.onaft.edu.ua/> . – Title screen

ДИСТАНЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ В СТРАНАХ ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА И В УКРАИНЕ : РЕАЛИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Н.С.ЖУРАВСКАЯ, доктор педагогических наук, профессор Национального университета биоресурсов и природопользования Украины

Аннотация. В статье рассмотрены дистанционное и электронное обучение (от общепринятого термина *e-learning*), что занимает в современной системе обучения прочные позиции, органично дополняя очное обучение. Отмечается, что ведущие мировые аналитические компании утверждают, что мировой рынок систем дистанционного обучения является источником больших возможностей для продавцов и инвесторов. В статье, в частности, подчеркивается, что в лучших высших учебных заведениях стран Европейского Союза созданы центры *e-learning*, позволяющие пройти дистанционное обучение с получением соответствующего диплома.

Ключевые слова: дистанционное обучение, электронное обучение, магистр, бакалавр, образовательные технологии, дистанционный курс

E-LEARNING IN THE EUROPEAN UNION AND UKRAINE : REALITIES AND PROSPECTS

N. ZHURAVSKAYA, doctor of pedagogical Sciences, Professor National University of life and environmental Sciences of Ukraine

Summary. *The article considers distance and e-learning (from the generally accepted term e-learning) is in the modern system of education a strong position, organically complementing face-to-face training. It is noted that the leading world analytical companies claim that the world market of systems of distance learning is a great opportunity for sellers and investors. In the article, in particular, it is emphasized that in higher educational establishments of European Union centres of e-learning, allowing you to pass the distance education to obtain a diploma.*

Keywords: *distance learning, e-learning, master, bachelor's degree, educational technology, distance learning course*

УДК 378.016:63-051

КОМПОНЕНТИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ЕТИКИ

А. А. КАЛЕНСЬКИЙ, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки Національного університету біоресурсів і природокористування України

Анотація. *У статті проаналізована структура професійно-педагогічної етики. Вона містить чотири компоненти: мотиваційно-акмеологічний, інформаційно-когнітивний, конативний та рефлексивний. Мотиваційно-акмеологічний компонент охоплює такі морально-етичні якості як: цілеспрямованість, гуманізм, почуття морального обов'язку, доброзичливість, взаємодопомога, співчуття, дисциплінованість. Інформаційно-когнітивному – характерні такі якості як: інформаційно-аналітичні теоретичні знання з професійно-педагогічної етики, постійна морально-етична самоосвіта та самовдосконалення. Конативному – притаманні: стриманість, скромність, ввічливість, самовладання, діловитість, навички моральної поведінки, уміння діяти в ситуаціях морального вибору, моральний досвід особистості. Рефлексивний компонент проявляється у: здатності до правильної моральної самооцінки, самокритичності, вимогливості до себе та прагненню до морального самовдосконалення, самостійності.*

Ключові слова: *професійно-педагогічна етика, мотиваційно-акмеологічний компонент, інформаційно-когнітивний компонент, конативний компонент, рефлексивний компонент, морально-етичні якості*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Розвиток суспільства, задоволення його соціальних та економічних потреб має здійснюватися не на шкоду, а в ім'я прийдешніх поколінь. Проблеми генної інженерії, клонування, нанотехнологій, що впливають як на довкілля, так і на соціум та саму людину, нехтування ними здатні спричинити значні проблеми екологічного, техногенно-

© А. А. Каленський, 2016